

niebiesko-żółta perspektywa dziedzictwa kulturowego
i współczesnej gościnności *синьо-жовта перспектива*
культурної спадщини і сучасна гостинність

FUNDACJA IM. MARSZAŁKA
MARKA NAWARY

PROJEKT ZREALIZOWANO PRZY WSPARCIU FINANSOWYM WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

LEKCJA 2

LEGENDY I OPOWIEŚCI NA GÓRALSKĄ NUTĘ

POZNAWANA WIEDZA

EDUKACJA POLONISTYCZNA:

Co to jest gwara? Specyfika zjawisk językowych u ludzi gór. Nie należy się wstydzić gwary, tak jak nie należy wstydzić języka miejsca swojego pochodzenia. Ludzie gór - formy męskie i żeńskie (góral, ratownik, taternik). Opowieści o zbójnikach - Janosik jako bohater ludowy. "Ser" - podobne brzmienie w obu językach, nazwa własna "oscypek", rodzaje pieczywa (chleb, bułka, chałka).

EDUKACJA MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZA: Mapa południowej Polski i Małopolski. Góry Karpaty, Tatry, Pieniny. Położenie gór w stosunku do Krakowa.

EDUKACJA SPOŁECZNA:

Górale żyjący w izolacji od większych miast zachowywali odrębność językową. Zbójnicy - bandyci czy bohaterowie??

EDUKACJA PLASTYCZNA:

Omówienie wzorów na oscypku, prezentacja parzenicy i kierpców. Strój górali z Podhala i Tatr.

EDUKACJA MUZYCZNA:

Słuchanie i śpiewanie piosenki ludowej „W murowanej piwnicy”.

ODDZIAŁYWANIE NA ZMYŚŁY:

SMAKI	ser oscypek wędzony i niewędzony, chleb 3 rodzaje
ZAPACHY	zapach wędzonego i niewędzonego oscypka oraz zapach świeżego chleba
OBRAZY	Kształty oscypka, chleba. Parzenica, kierzce. Góral i góralka w stroju regionalnym, strój Janosika.
SŁOWA	Oscypek, kierzce, Giewont

OCZEKIWANA ZMIANA SPOŁECZNA POPRZECZ REALIZACJĘ ZADANIA

CELE OGÓLNE:

- Wzmocnienie osobowości młodych uczestników zajęć
- Budowanie relacji rówieśniczych w Polsce
- Rozwój kompetencji językowych w kraju przebywania
- Rozwój tożsamości kulturowej w kontekście przyjazdu do Polski
- Rozbudzenie zainteresowania i poznawaniem nowego miejsca
- Aktywizowanie uczestników poprzez czynny udział w zajęciach
- Integracja grupy

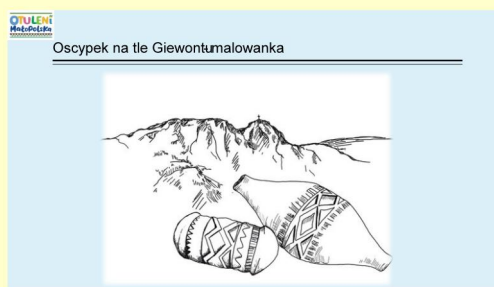
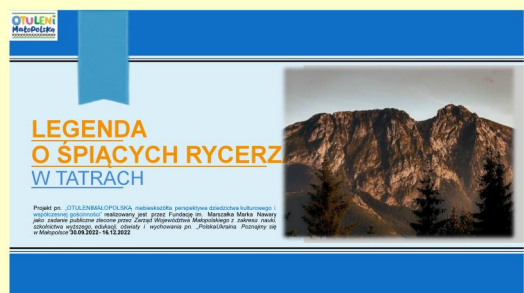
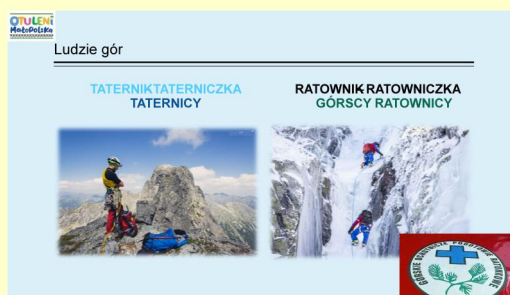
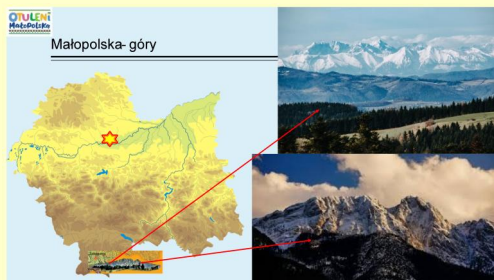
CELE TERAPEUTYCZNE:

- zmniejszenie stresu związanego z pobytem na emigracji
- podniesienie poczucia własnej wartości
- podniesienie poziomu identyfikacji z miejscem zamieszkania

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- Telefon, komputer z dostępem do Internetu i drukarki
- Prezentacja w Power Point
- Mapy administracyjna Europy lub dwie mapy Polski i Ukrainy
- Flipchart, kartki do rysowania, pisaki, kredki

WYBRANE OBRAZY Z PREZENTACJI W POWER POINT

PLAN LEKCJI

1. Powitanie, przedstawienie się prowadzącej zajęcia i uczestników.
2. Powtórzenie zwyczajów powitalnych w naszych krajach w formie zabawowej.
3. Rozmowa o górach, zapisywanie słów kluczowych.
4. Ludzie gór. Mieszkańcy (góral, góralka), ale też bacowie, a także dawniej zbójnicy, także ratownicy oraz taternicy. Omówienie strojów poszczególnych grup, ćwiczenia językowe.
5. Opowieść o Janosiku – dobrym zbójniku. Szukanie podobnych bohaterów w tradycji ukraińskiej.
6. Opowieść o pracy bacy – degustacja serów oscypków.
7. Miłośnicy gór – wspinacze. Nazewnictwo od nazw pasm górskich: taternik, alpinista, andynista, himalaista.
8. Legenda o śpiących rycerzach – prezentacja monumentalnej sylwetki Giewontu. Zapamiętanie słowa Giewont.
9. Dlaczego górale mówią gwarą? Wstęp do tłumaczenia (podwójnego słów piosenki „W murowanej piwnicy”).
10. Wspólne słuchanie piosenki ludowej „W murowanej piwnicy”
11. Pokaz kilku elementów tańca, który wymaga sprawności.
12. Przymierzanie rekwizytów – elementów stroju: kapeluszy (omówienie znaczenia każdego z elementów (piórko, muszelki) – wspólne zdjęcia.
13. Zabawowe powtórzenie wiadomości ze spotkań.
14. Wspólna degustacja potraw.

Projekt OTULENI MAŁOPOLSKĄ zakłada tworzenie więzi między dziećmi polskimi i ukraińskimi wykraczającymi poza proces nauczania i obejmujące włączenie kulturowe w pozalekcyjne życie szkoły. Pozwala to na zniwelowanie barier kulturowych, które często przyczyniają się do tworzenia podziałów i powstawania nierówności. Taka praca jest szczególnie ważna wśród najmłodszych, gdyż bariery takie nasilają się z wiekiem i są bardziej odczuwalne u dzieci starszych. Projekt pozwala także na włączenie rodziców (opiekunów) w nasze działania rodziców, co ułatwia im później tworzenie własnych, dobrych relacji z sąsiadami. Zaangażowanie rodziców i wolontariuszy ze społeczności ukraińskiej w realizację projektu daje im poczucie sprawczości w nowym środowisku. Wykorzystanie technik pracy zespołowej i aktywnego uczestniczenia dzieci wzmacnia osobowość uczestników i zwiększa ich pewność siebie.

Edukacja kulturowa oparta na dziedzictwie regionalnym i lokalnym folklorze jest najprostszą - jak się wydaje - formą komunikacji między sąsiednimi narodami. Buduje poczucie wspólnoty, z której dzieci się wywodzą oraz uczy szacunku i tolerancji dla innych kultur. W projekcie udowadniana jest ta teza.

Integracja dzieci ukraińskich, którzy przybyli do Polski po wybuchu wojny, była i jest najtrudniejszą częścią pracy dla każdego opiekuna i wychowawcy, gdyż jest to ważne w kontekście poczucia bezpieczeństwa bycia w zespole. W ramach projektu kładziemy nacisk na słownictwo regionalne, tematy społeczne, które pozwalają dzieciom prowadzić dialog i wchodzić w ożywione dyskusje na temat swoich i naszych obyczajów, tradycji, a tym samym dzielić się wszystkimi dobrymi wspomnieniami o domu, który zostawili w Ukrainie. To słownictwo przydaje się także do gier i zabaw oraz do poznawania tradycji, historii i bogactwa dziedzictwa kulturowego.